Ч. 8. Пятниця 12 (24) січня 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що **дня** (крім неділь і гр. **кат.** сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся **лиш** на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у **Львові** в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах **на провинциї:**
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи соймові.

Три внесення руских послів.

На послїднім засїданю сойму з дня 21 с. поставлено зі сторони руских послів слїдуючі внесеня:

I. Внесенє пос. Барвіньского о науцї руского язика для урядників державних і автономічних:

„Зваживши, що кождий державний і автономічний урядник повинен знати обидва краєві язики: руский і польский в письмі і слові; — зваживши, що урядники так державні як і краєві не мають відповідної спроможности присвоїти собі знанє руского язика в письмі і слові; — зваживши, що й кандидати урядових заводів не мають спроможности набути знаня руского язика в слові і в письмі і не можуть виказати ся потрібною в тім взглядї кваліфікациєю; — зваживши, що задля того повстають в урядованю всякі трудности і перепони, а обовязуючі постанови законні що-до руского язика в судах і урядах адміністрацийних остають в значній части невиконаними, вносять підписані:

Високий Сойм ухвалить: Взиває ся ц. к. Правительство:

1) щоби для кандидатів урядового заводу були в університетї заведені практичні курси руского язика; — 2) щоби були установлені комісиї екзаминацийні, котрі мали би уздібненим кандидатам виставляли сьвідоцтва знаня руского язика в слові і письмі; — 3) щоби для урядників, котрі не мали спроможности набути знаня руского язика в письмі і слові, устроювано практичні курси науки руского язика по містах, де будуть до того потрібні услівя; — 4) щоби визначено речинець, в якім мають собі присвоїти знанє руского язика в письмі і слові урядники, котрі доси не мали спроможности руского язика научити ся.

Взиває ся Видїл краєвий, щоби евентуально, де будуть практичні курси науки руского язика для урядників устроєні, поручив урядникам автономічним учащати на ті практичні курси і щоби визначив речинець, до якого автономічні урядники мають присвоїти собі знанє руского язика в письмі і слові“.

II. Внесенє пос. Вахнянина о руских паралельках при ґімназиї станіславівскій:

„Зваживши, що основою розросту і сил кождого народу єсть національне образованє; зваживши, що національне образованє дасть ся осягнути лиш посредством институций, в котрих наука подаєсь в язицї матернім; — з огляду на те, що майже тримілїоновий нарід руский в Галичинї для образованя молодежи своєї посїдає лиш дві повні ґімназиї і одну неповну; — по причинї що число учеників народности руской зросло в послїднім роцї шкільнім до поважної суми 2263, а що з того числа ледви 900 учеників побирає науку в язицї матернім; — зваживши дальше, що з посеред ґімназий, істнуючих у всхідній Галичинї, ґімназия польска в Станїславові єсть найчисленнїйшою (609 учеників), а в нїй число учеників-Русинів від пять послїдних лїт доходить до 150: зваживши вкінци, що в ґімназиї станїславівскій треба було за-для численности молодежи побічь осьми кляс головних відкрити вже сїм кляс паралельних — вносять підписані:

Вис. Сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. Правительство до починеня відповідних кроків, щоби з шкільним роком 1896/7 при польскій ґімназиї в Станїславові відкрито постепенно кляси паралельні з руским язиком викладовим“.

III. Внесенє пос. Барвіньского що-до обовязкової науки обох краєвих язиків в середних школах:

„Зваживши, що відносини краєві, як і практичні потреби в житю вимагають знаня обидвох язиків краєвих; зваживши, що й просьвітні взгляди промавляють за тим, щоби шкільна молодїж в нашім краю знала обидва краєві язики, вносять підписані:

Вис. Сойм ухвалить: Взиває ся ц. к. Правительство, щоби в школах середних в королівстві Галичини і Володимириї завело обовязкову науку обидвох язиків краєвих руского і польского.

Справа реформи громадскої в комісиї.

В послїдних днях відбувала ся в комісиї громадскій ґенеральна дебата над внесенєм пос. Дунаєвского в справі реформи громадскої, а іменно в справі утвореня громад зборних.

Пос. Войт. Дїдушицкий заявив, що єсть противний сполученю одної громади з одним обшаром двірским. За реформою громадскою промавляють взгляди фінансові і справа виконуваня полїциї, бо треба якогось орґану, котрий би єї виконував. Одпакож бесїдник застерігає ся против зборної громади, бо боїть ся коштів і бюрократиї; застерігає ся против всуненя тої нової власти межи нинїшну громаду а видїл повітовий яко окремої институциї. Бесїдник був тої гадки, що треба домагати ся від правительства відшкодованя для громад за виконуванє чинностий порученого круга дїланя.

Пос. Рознер підпирав внесенє пос. Ду-

---

8)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВАЛЛЯСА.

(Дальше.)

Коли Месаля здогонив Юду, поклав єму руку на плече і так ішов побіч него.

— Так бувало ходили ми дїтьми разом — я клав тобі руку на плече. Зробимо так і нинї, доки аж не дійдемо до брами.

Месаля вимовив ті слова облестно, хоч не міг утаїти глумливого виразу в своїм лици. Юда пристав на то.

— Ти хлопець, я мужчина. Яко такий хотїв би я з тобою поговорити.

Само вдоволенє, з яким Римлянин то говорив, було забавне. Ментор[1]) супротив Телемаха не грав би лїпше своєї ролї.

— Чи віриш ти в Парки?[2]) Але я забув, що ти садуккей. Ваші єссеї розумнїйші; они в них вірять. Я також; преці они всї три стають чоловікови завсїгди в дорозї! Я укладаю собі; піду, думаю собі, сюди або туди, а то що я лиш витягну руку, щоби осягнути ціль, як вже відзивають ся їх ножицї! Але, слухай Юдо, чого ти погнївав ся на мене, коли я сказав, що хочу стати наслїдником Киренейця? Ти собі певно подумав, що я хочу розбогатїти тим, що буду грабити вашу Юдею. А хоч би й так — не я, то буде то колись робити инший Римлянин. Чому-ж би менї того не робити?

Юда пристанув.

— Панували в Юдеї чужинцї перед Римлянами — відозвав ся він піднесеним голосом. — А де они тепер подїли ся. Ми їх перебули! Що було колись, буде знову, Месальо!

Месаля силкував ся відповісти жартом:

— Парки мають прихильників не лиш між єссеями. Витай, Юдо, в їх царстві!

— Нї, Месальо, не зачисляй мене до їх приклонників. Моя віра опирає ся на тій скалї, що єсть основою віри моїх батьків ще зперед Авраама. Она спочиває в союзї, який заключив Господь з Ізраілем.

— Чочо ти зараз стаєш такий палкий, мій Юдо?! То-ж то би мене мій учитель висварив зараз, як би я в его присутности так зараз сердив ся! Я хотїв з тобою поговорити ще о чім иншім — але тепер вже бою ся.

Мовчки ішли они кілька кроків дальше побіч себе. Відтак став Римлянин знову говорити:

— Думаю, що тепер можеш вже мене послухати, тим більше, що то, що я тобі хочу сказати, дотикає таки тебе самого. Я готов тобі служити, бо — о скілько я то можу, — я тебе люблю. Ось я тобі сказав, що хочу стати вояком; чомуж би й ти не мав ним стати? Для-чого не вийти з того тїсного круга, котрий тебе, як я то доказав тобі, виключає тебе після права і походженя від всякого висшого змаганя?

Юда не відповідав на то нічого.

— Де-ж тоті мудрцї в наших часах? — говорив Месаля дальше. — Чей же не тоті, що в суперечцї о то, що минуло ся, проживають свої лїта — що спорять о таких невиразних понятях як Ваал, Юпітер та Єгова, о фільософічних системах та вірах. Покажи менї, Юдо, хоч одного великого чоловіка; вибирай про мене в Римі, в Єгиптї, на Всходї або в Єрусалимі — не знайдеш анї одного, котрий би не зробив собі імени з того материялу, який єму дає теперішність, котрий би уважав щось сьвятим, що

---

[1]) Порівнанє се взято з оповіданя про грецкого героя Одисея, котрий по збуреню Трої блукав ся сьвітами. Виїзджаючи до Трої віддав він був свого сина Телемаха в опіку свому приятелеви Менторови. Длятого то слово „Ментор“ значить тепер тілько що „наставник“ або „учитель“.

[2]) У Римлян „Парки“, у Греків „Мойри“ звали ся три богинї, котрі після віри тих народів держали судьбу чоловіка в своїх руках. Греки і Римляни представляли собі, що перша з тих богин Кльото (пряха), скоро чоловік народив ся, пряла нитку его житя; друга богиня, Ляхезіс (надїляюча), надїляла чоловіка его судьбою після того, як вела нитку его житя, а третя Атропос (невідклонна), робила конець житю чоловіка перетинаючи ножицями нитку его житя.

наєвского доказуючи, що громади но заведеню реформи позбудуть ся видатків на писарів і на ізди війтів, що надзір над майном громадским буде лїпший як у видїлї повітовім. Однакож все зависить від того, яка буде орґанїзация. — Пос. Дунаєвский зазначив, що єму розходить ся о скріплене автономії, котра терпить через нелад в громаді. Нинїшна громада при найлїпшій воли не може нїчого вдїяти. Видїл краєвий зносить ся з громадами лиш через видїли повітові, а правительство просто з громадами і має більше сили, длятого повинно оно взяти інїциятиву в реформі. Хоч би Видїл краєвий предложив і найлїпший проєкт, не буде ще певности, на що згодить ся правительство.

Пос. Меруновнч підніс, що декотрі круги соймові заявили ся против зборних громад, але нїхто не перечить, що єсть зле. Бесїдник єсть тої гадки, що утворене зборних громад значило би то само, що заведене на ново мандаторів, і питав, для чого у внесеню єсть лиш бесїда о зборній громадї, а не о тім, щоби цїлу адмінїстрацию зробити простїйшою, як то колись предкладав пос. Дунаєвский.

Пос. Ґурский доказував, що нема иншого способу зарадити злому, як лиш сполучити кілька слабих одиниць в одну сильнїйшу цїлість. Така сильна орґанїзация і виховані під єї впливом люди не будуть піддавати ся якимусь там мандаторови. — Пос. В. Дідушицкий відповідаючи Меруновичеви сказав, що коли трудно згодити ся в справі реформи того, що єсть зле, то як же би удало ся перевести саму реформу. О мандаторах нема бесїди, бо то би були урядники автономічні іменовані самими інтересованими. — Пос. Бойко боронив адмінїстрациї війтів і домагав ся заведеня курсів для війтів і писарів. Нарід не бажає собі такої реформи, а здаєсь, також і більшість обшарів двірских не єсть за тим. Передовсїм треба би получити обшари двірскі з громадами.

Промавляли ще пп. Стадницкий і Ґурский а відтак пос. Фрухтман, котрий сказав, що треба би бути слїпим, щоби думати, що по знесеню обшарів двірских все буде добре. Нїчого не буде; буде нелад як і доси а прибуде хиба кількадесять зр. Бесїдник радив вибрати постійну комісию. — Пос. Бруницкий годив ся з Фрухтманом і вказав на брак людий та сказав, що які суть обшари двірскі і громади, такі будуть і зборні громади. Бесїдник видить в своїм повітї нїмецкі кольонії, де і при теперішнім законї єсть взірцевий порядок.

Перегляд полїтичний.

В долїшно-австрийскім соймі викликали вчера антисеміти знов велику бучу. Пос. Штайнер сказав, що слова Є. Вел. Цїсаря сказані оногди на балю урядників до комітету того-ж балю, були невірно подані до відомости. На то відповів намістник, що вірний зміст цїсарскої промови подала урядова ґазета. Тогди виступив Люеґер остро против намістника і сказав, що правительство уживає навіть особи Монарха до аґітациї.

Комісия ческого сойму для курий ухвалила приступити до спецніяльної дебати над внесенем Шлезінґера о утворене курий після народности.

Турецка амбасада в Берлинї подає до відомости, що в цїлій Малій Азиї настав вже спокій і порядок, а з Константинополя наспіла вість, що Порта розпустила вже домів 37 батальонів піхоти. Мимо того кажуть, що в Ерзерумі заносить ся на нові розрухи.

Новинки.

Львів дня 23 січня 1896.

— Іменованя. Львівский ц. к. висший Суд краєвий іменував практикантів судових: Людвика Рамского, Казимира Шенета, Евгения Курмановича, дра Болеслава Ґавиньского, Франца Мішалека, дра Тадея Дверницкого і бувшого практиканта віденьского суду краєвого Йосифа Лашкевича авскультантами судовими.

— Несподїваний посаг. Тими днями лучила ся в Варшаві така пригода. Дочка одної бідної вдовиці, швачка, вийшла за муж за тапіцерского челядника. Очевидно, що дївчина не мала посагу, а мати здобула ся ледве на малу виправу. На другий день по вінчаню зголосив ся до молодої пари жебрак, що часто до них заходив. Жебрак зложивши молодим свої желаня, заявив, що з уваги на те, що молода нїколи о нїм не забувала, він приносить їй за то малий подарунок яко віно і при тих словах дав їй пять сторублевих банкнотів. Всї зачудовали ся, а старець додав, що по смерти найде ся у него ще трохи гроший, лише щоби о нїм не забували. Жебрака хотїли приймити зараз на стало до хати і дати єму удержане, але він вимовив ся і вернув назад на своє місце під костелом сьв. Александра, де звичайно пересиджує.

— Доля сироти! З під Обертина пишуть нам: Звістно кождому, що зла мачоха, то кара Божа. Дїти сироти в опіцї єї нераз йдуть в жебри, крадуть, або і вбивають. Не так стало ся з Василем Водяпчуком 14-лїтним хлопцем в Чортівци, котрий лише що укіньчив сельску школу. На Йорданьске сьвято, по посьвященю води, розбігли ся старі і дїти домів на обід — остав лиш Василь сирота. У него нема рідної неньки — мачоха єго часто побивала, їсти не давала, а вкінци і з хати прогнала. Що сиротинї робити? Не давбись може побивати — та в школї казали родичів шанувати. В найми не пускають, жебрати встидаєсь, красти річ погана — голоден отже, змерзлий, побитий, без опіки, постановив не жити. Дїрою в ледї всунув ся під невеличку воду потока, где єго на другий день неживого найдено. Ось яку долю придбала мачоха хлопцеви сиротї! *Дроздовский.*

— Щасте в кутику. Сими днями виставляно в нїмецкім театрі в Празї Судермана „Щасте в кутику“. Один промисловець пішов собі минувшого тиждня в суботу розірвати ся по трудах в театрі і заняв крісло на ґалериї. Вистава скінчила ся; минає година одна, друга, а дома ждуть на него даремно. Вкінци біжуть на полїцию, дати знати о загадочній згубі. Глядають єго і тут і там; аж вкінци о півночи ідуть до театру: промисловець в найлїпшім здоровлю хропить в своїм кутику на кріслї.

— Катастрофа в театрах. Послїдними часами були дві великі катастрофи нагадуючі своїм обемом катастрофу у віденьскім т. зв. Рінґ-театрі. В Катеринославі згорів сими днями театр. Огонь займив ся як-раз в хвили, коли сала була битком наповнена людьми. Ратунок був майже неможливий і театр вигорів до тла, а в нїм згоріло кілька людий. З під згарищ видобуто доси 49 трупів. Подібне нещасте лучило ся в театрі Бальтіморе. Там виставлювано штуку з жидівскої історії, отже жиди зібрали ся в великім числї; було їх около 3000 людий. Коли запалювано ґазові лямпи, бухнула з одної лямпи поломінь, а хтось крикнув на тоє: горит! В одній хвилї зачали всї втїкати до виходу. Одні тручали немилосердно других, розляг ся крик і зойк; той галас згромадив людий

не служить єго цїлям, а погорджав чимсь, що виходило би в єго користь. Чи не так само було і з Іродом? А з Маккавеями може нї? Або може не так само з римскими кесарями першого і другого періоду? Іди за їх приміром! Починай зараз! Рим подасть тобі охотно руку як тому Ідумейцеви Антипатрови.

Юда аж дрожав від роздражненя. А що брама від города стояла отвором він прискорив кроки і хотїв вийти.

— Рим! Рим! — говорив він сам до себе.

— Май розум! — договорював єму Месаля. — Покинь тоті дурниці якогось там Мойсея, позбудь ся жидівских переказів! Дивись на житє так, як оно єсть в дїйстности! Заглянь всему, що доокола тебе, відважно в очи, а все тобі скаже, що Рим єсть паном сьвіта, що Юдея мусить так робити, як Рим хоче!

Стануди коло брами. Юда здоймив лагідно руку Месалї собі з плеча і глянув на него докірливо.

— Розумію тебе — сказав він; — ти Римлянин. Ти мене не можеш розуміти, бо я Ізраілит. Ти менї наробив прикрости і переконав мене, що на будуче не можемо вже бути приятелями, як були доси. Тут розстаємо ся! Мир Бога отців моїх з тобою!

Месаля подав єму руку. Юда не взяв за ню і вийшов. Коли він пішов, постояв Римлянин ще хвильку; відтак пішов і він, а покивуючи головою, говорив сам до себе:

— Нехай і так буде! Ерос померла, Марс панує!

Глава сема.

Незадовго по тім, коли Юда розійшов ся з Римлянином, станув він перед якимсь домом при тій улици, що ішла від брами, званої нинї в Єрусалимі брамою сьв. Стефана, північною стороною кріпости Антонія насамперед на захід, а відтак кількома закрутами остаточно завертала на полуднє, і зажадав тут, щоби єго впустили. Хто знає ту сторону, чи то він побожний путник, чи який цїкавий слїдник, пізнасть зараз, що то часть „страстної дороги“, котра представляє християнинови більше сумно-дивного виду, як яка небудь инша дорога на сьвітї. Нам не треба познакомляти ся з цїлою тою улицею; досить буде, що звернемо увагу на згаданий вже дім, котрий стояв на тім місци, де улиця таки вже зовсїм завертає на полуднє.

Будинок той, як богато инших красних домів в містї, був на два поверхи високий і творив докладний чотироугольник. Улиця від заходу була може на дванайцять, а від півночи не більше як на десять стіп широка, так, що хто туди переходив, мусїв добачити, що стїни були зроблені з нетесаного каміня, такого, як єго добувають в ломах. Від заходу були в стїнї чотири вікна, а від півночи два, всї на другім поверсї. На долинї був в стїнї лиш однїсенький отвір — двері.

Коли Юдї отворили двері, увійшов він борзо, відповівши на повитанє воротаря. Сїни, до котрих він зайшов, були вузкі; боками в них тягнули ся камінні лавки, котрі від старости були вже чорні, а від довгого ужитку гладонько повитирані.

На кінци сїний сходило ся сходами о дванайцяти чи може пятнайцяти ступенях на подвіре, котре з виїмкою всхідної сторони, було окружене доокола домами високими на два поверхи. Тут порали ся слуги, бігали кури та лїтали голуби, а в загородах стояли кози, корови, осли і конї. Все то, як і великий жолоб з водою вказували на то, що подвіре служило за обійстє господарске. Від всходу був мур, а в нїм брама, котрою виходило ся на инше подвіре. Оно було просторе і виглядало як огород, в котрім росли корчі та всїлякі инші ростини. По серединї був водограй, від котрого розходив ся холод. Звідси виходило ся сходами на терасу на другім поверсї, а з тераси другими на кришу, котра була обведена доокола примурком з паленої цеглы. Дуже велика чистота на сїм подвірю робила миле вражінє, так, що кождий, хто там загостив, міг з того доміркувати ся, як високе становище займає, родина сего дому.

На се подвіре зайшов Юда. Він пустив ся стежкою поміж корчі до сходів. Вийшовши на терасу, зайшов він через двері заслонені занавісою до комнати, положеної від північної сторони. Тут було вже темно; мимо того знав він, де що стоїть. Ляг на диван і закрив собі очи руками.

Коли вже таки добре зробило ся темно, показала ся в дверях якась женщина і закликала єго по імени. Він відозвав ся, а она війшла.

— Вже по вечери і настала ніч. А мій синок не голоден? — спитала она.

— Нї! — відповів він.

— Може ти слабий?

— Я утомив ся і менї хоче ся спати.

— Твоя мати питала за тобою.

— А де-ж она?

— В баштовій комнатї на криши.

Юда обернув ся.

— Добре, принеси-ж менї що попоїсти.

— А що-ж би тобі?

— Що небудь; принеси, що хочеш. Я і не слабий а все-таки менї чогось не добре. Житє менї якось не таке миле, як ще було рано.

перед театром, котрі хотіли дістати ся до середини театру і тим збільшили ще переполох. Жертвою катастрофи упало 24 людий, котрих в товпі удушено, а тяжко ранених є значно більше.

— **Велика спека.** Підчас коли у нас зима, то на полудневій півкули літо. Там отже, а іменно в Австралії настала тепер так велика спека, що аж люди гинуть від неї. З міста Сідней доносять, що там згинуло сими днями від спеки аж 35 людий.

— **Померли:** О. Петро Богачевский, парох Вибодова, бережаньского деканата, помер передвчера, 36-тім році житя; — Адольф Ґіртлер, радник судовий і пачальник суду в Жидачеві.

Всячина.

— **Купіль в крови з буйволів.** В місті Пекані, столици султана Ахмета в краю Паганх на всхіднім побережу півострова Малякка, відбуло ся незвичайне і дуже навіть культурі тамошних жителів Маляїв відповідаюче торжество купели в крови з буйволів. Причиною сего торжества була слідуюча пригода султаньскої доньки:

Недавно тому їздила кудись донька султана Ахмета, Тунку Льонґ, котру він найліпше любив, і при сій нагоді зловив еї султан сусїдної держави Тренґґану та забрав еї з собою і всадив до свого гарему, значить ся, зробив собі з неї на силу жінку. Ахмета взяла страшенна злість і він хотів вже виповісти війну султанови з Тренґґану, але анґлїйский резидент в его столици (оба ті краї стоять під верховною властию Анґлії) не позволив на то, але обіцяв, що відбере его доньку в дипльоматичній дорозї. Султан не могучи нічого вдіяти, присяг ся, що коли відбере доньку, то зробить своїм підданим таке торжество, якого ще его край (він півтора раза так великий як Галичина і Буковина разом) доси не видав. Щоби очистити свою доньку від сорому, який на ню впав, обіцяв він скупати еї в крови з буйволів.

Тунку Льонґ вернула дійстно перед кількома неділями до Пекану, а батько еї зробив так, як обіцяв. Окремими післанцями спрошено тисячі підданих до столиці і гощено там цїлий тиждень. Богато убрані вельможі держави мешкали в столици у великих наметах; на довгих столах були розставлені всїлякі присмаки маляйскі як овочі та солодощі, а до того печені барани, качки, гуси і т. д., в султаньскій палаті давано день і ніч театральні представленя виґравала музика і танцювали найдмлені до того найкрасші дївчата маляйскі.

Другого дня сего торжества відбула ся купіль Тунку Льонґи в крови. На подвірю султаньского замку уставлено велику ванну з чистого срібла. Сьвяточно убрані урядники двірскі під проводом найстаршого духовника привели шість увязаних буйволів до тої срібної ванни, підрізали їм там горла і всю кров з них спустили у ванну. Ванну занесено відтак ще з теплою кровю до тронової салї і там уставлено на підвисшеню, вкритім жовтою шовковою материею. Тепер приступив старший духовник і налив до крови пахучої сьвяченої води. Зараз по тім вийшла на підвисшене донька султана окружена всїма княгинями і жінками вельмож держави. Всї були убрані в довгі білі сукні, вишивані богато золотом і дорогими каменями. Тунку Льонґ мала крім того на голові, на розпущенім волосю золоту вузеньку корону, виложену пречудними смараґдами і рубінами. Після маляйского звичайну не влїзла она до ванни з кровію лиш до другої такої самої, але порожної. На знак старшого духовника приступили тогди еї служниці убрані також в білі шовкові сукнї і стали набирати великими срібними мисками кров з ванни та поливати нею білу як сніг султаньску доньску. Поволи замастила ся кровю одіж служниць, від крови злипло їм волосе, і они цїлі були замащені нею; цїла шовкова материя на підвисшеню, і цїла тронова саля була повна крови. Страшно виглядала донька султана, коли по сїй церемонії переходила з своїми служницями до другої комнати, а сопух з крови був такий страшенний, що кілька осіб аж зімлїло, а декотрі повибігали на двір і там чекали, коли покаже ся знову донька султана. Єї тимчасом в другій комнаті скупали кілька разів в сьвяченій і пахучій водї і убрали ще в красшу шовкову сукню білої краски. Так вийшла она в супроводї двірских дам перед вижидаючих еї людий, котрі віддали їй поклін. Купіль в крови з буйволів змила з неї сором і она була знову невинна. Зарізаних буйволів кинено в ріку Паганґ, богам на жертву.

Господарство, промисл і торговля.

— **Міністерство зелізниць.** Віденьска ґазета урядова оголосила вже статут орґанїзаций-ний зелїзниць державних, котрий постанавляє, що найвисший одноцїлий заряд тих зелїзниць належить від тепер до Міністерства зелїзниць. Для виконуваня льокального заряду зелїзниць державних має Міністерство піддані собі безпосередно дві власти: ц. к. дирекциї зелїзниць державних і ц. к. управу будівель зелїзничих. Місцевости, в котрих дирекциї зелїзниць державних мають бути заведені а також їх округи установляє Міністерство зелїзниць за кождоразовим призволенєм Є. Вел. Цїсаря. Ц. к. дирекциям зелїзниць піддані суть найнизші власти зелїзничі, т. є. власти займаючі ся виконуванєм місцевого руху на зелїзницях, як секциї для консервациї лінии зелїзничих (Bahnerhaltungs-Sectionen), як уряди стацийні (Bahnstationsämter, а на важнїйших стациях „уряди руху“ Bahnbetriebsämter) і т. д.

Міністерство зелїзниць буде дїлити ся на секциї, а секциї на департаменти. Орґанами помiцничими Міністерства суть: ґен. інспекция австр. зелїзниць (не лиш державних) і уряд центральний для розпоряджуваня ваґонами зелїзниць державних. Крім того позістає і на дальше рада зелїзнича Staatseisenbahnrath). Круг дїланя дирекций зелїзничих (вже не: „дирекциї руху на зелїзницях державних“) розширено.

Язиком урядовим адмінїстрациї зелїзниць державних єсть язик нїмецкий; в тім язиці має відбувати ся цїла внутрішна служба, мають порозумівати ся орґани адмінїстрациї зелїзничої межи собою і з властями войсковими та цивільними. В Галичинї однак мають власти зелїзничі порозумівати ся з властями цивільними як правительственними (з виїмкою властий почтових) так і автономічними на дальше в язиці польскім. На письма і просьби вношені до дирекций зелїзничих в якім з язиків краєвих, мають дирекциї зелїзничі даного краю відповідати в тім самім язиці. Оголошеня публичні мають бути видавані в язиці нїмецкім і данім язиці краєвім. Порозуміванє ся з публикою має відбувати ся в язиці краєвім або нїмецкім, відповідно до того, в якім язиці було зроблене запитанє або заява, котрі дали причину до виміни гадок. Речинець входу в житє тої орґанїзациї буде означений окремо.

Після віденьских ґазет, п. Міністер Ґуттенберґ обняв урядованє з днем вчерашним. Справи персоналу нового міністерства ще не залагоджені рішучо. В новім міністерстві має станути на чолї віддїлу президияльного радник Двору Бушман, дотеперішний референт справ персональних в ґенеральній Дирекциї зелїзниць державних. Шеф секциї др. Віттек буде управляти секциєю для зелїзниць приватних. До тої секциї має належати також шеф секциї Врба. На чолї адмінїстрацийного віддїлу зелїзниць державних позістає радник Двору Цеґетнер; віддїлом торговельним буде управляти на дальше радник Двору Лїґаршік. Управу секциї для будівлї обійме імовірно радник Двору Піхлер. Число дирекций зелїзничих позістане незмінене.

— **На продаж.** Григорий Піх в Реклинци, почта Мости великі продає реальність т. є. хату, стодолу з загородами, студнею і 3 морґи доброго ґрунту коло хати. Цїна 1000 зр. Згадана реальність при лїсї; за опал не трудно а зарібку єсть доволї. Хто би хотїв, може більше ґрунту докупити, бо єсть на продаж зараз в межах. Зголосити ся треба письменно або особисто до Григория Піха в Реклинци, почта Мости великі.

Телеґрами.

Будапешт 23 січня. З початком лютого приїдуть тут австрийскі міністри для веденя переговорів в справі угоди.

Берлин 23 січня. Вість о смерти кн. Бісмарка єсть безосновна.

Льондон 23 січня. Кн. Генрих Батенберґский помер на корабли на водах африканьских.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

То якась нова слабість, Амро, а ти, що мене так добре знаєш і нераз менї помагала, можеш тепер спробовати свого щастя і принести щось такого, чим би я і поживив ся і щоби менї помогло. Я спускаю ся на тебе.

Питаня Амри, особливо еї спокійний, симпатичний голос, показували, що між ними обоїма єсть щире відношенє. Она поклала єму руку на чоло і вдоволена вийшла сказавши:

— Постараю ся!

По хвили вернула она назад і принесла на деревлянім кружку миску молока, кілька куснїв питльованого білого хлїба, дрібної пшеничної каші, печене курятко, меду і соли. До того поставила срібну чарку з вином і бронзову ручну лямпу, котрої сьвітло осьвітило комнату. Тут було видко просту обставу звичайної комнати до спаня.

Амра присунула до Юди столець, поклала на нім кружок і приклякнула, щоби єму послужити. На еї лици видко було в сїй хвили таку сердечність, як би то она була справдїшна его матїр. Їй було може пятьдесять лїт. Білий турбан вкривав еї голову, але з під него виглядали кінчики уший, проколених шилом,— знак, що она служниця. Она була невільницю египетского походженя; навіть сьвятий пятьдесятий [3]) рік не приніс їй свободи, котрої она впрочім і не бажала, бо молодця, котрому якраз послугувала, любила як власну дитину. Она виховувала его від малої дитини, та й не могла доси відвикнути від своєї службы; для неї був він все дитиною.

Підчас вечері спитав еї:

— Чи пригадуєш ти ще собі, Амро, того Месалю, що то бувало перебував у мене цїлими днями?

— Чому би нї!

— Кілька лїт тому назад вибрав ся він був до Риму; тепер вернув. Я був нинї у него.

Молодець аж стряс ся від якоїсь відрази.

— Я зараз знала, що щось стало ся — відповіла Амра щиро. — Я того Месалю чогось нетерпіла. Признай ся менї до всего.

Але Юда лиш призадумав ся і, хоч она кілька разів допитувала ся, відповів їй лиш:

— Він дуже змінив ся і я не хочу вже з ним мати нїякого дїла.

Коли Амра винесла кружок, встав і він та пішов на кришу.

На Всходї має криша дому всїляке призначінє. Велика спека в день заганяє кождого, хто любить вигоду і може еї уживати, до холодку в хатї; але скоро гори стануть пускати довгу тїнь і сонце клонить ся до заходу, виходять люди з середини та ідуть на плоску кришу дому, котра служить їм за місце випочинку, до молитви і до спаня; длятого буває криша вигідно, а навіть пишно уладжена. Той звичай дійшов був у Вавилонї до найбільшої висоти, бо там на кришах були огороди, котрі длятого називано висячими.

(Дальше буде).

[3]) У жидів був кождий 50-ий рік ювилейним. Тогди невільників пускано на волю, довжникам дaровувано їх довги, заставлені землї віддавано назад і т. д. Рік той зачинано голосом труб, а що труба по еврейски називала ся „йобел“, то від сего слова утворили ся теперішні слова „юбель“, „ювил“, ювилей і назва „рік ювилейний“. Звичай ювилею приняла опісля і християньска церков.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.